

# KURJER ZAGŁĘBIA

Odzienik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

**PRZEDPŁATA** „Kurjer Zagłębia” kosztuje  
Sosnowca z odnośnikiem rocznie mk. 1800,  
półrocznie 900 kwartalnie mk. 450,  
— miesięcznie mk. 150. pocztą mk. 175. —  
Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów  
i ofiar administracja nie odpowiada.

**OGŁOSZENIA**, Za jeden wiersz petitu lub jego  
miejsce na I-iej stronie Mk 50 w tekście Mk 60  
po tekście reklamy Marek 30. Zwyższone ma  
rek 25. Drobne: 5 Marek. za wyraz naj-  
mniejsz marek 30. Dla zagranicznych 100% droż

Adres Redakcji i Administracji: **SOSNOWIEC**,  
ulica Dęblńska Nr 1

Adres dla depesz: „**KURJER**” — **SOSNOWIEC**

Administracja otwarta od 9 rano bez przerwy  
do g. 7 wiecz. Wniosków i listów od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje  
interesantów tylko od 11—1w poł. i od w 5—6  
**PRENUMERATE** i **OGŁOSZENIA** przyjmują  
Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Taw  
Akcc. „Reklama Polska” w Warszawie i w wy-  
stkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 8.00** (Na G. Śląsku **30 fen.**) **SOSNOWIEC** sobota dnia 13 sierpnia 1921 roku Nr. 180 Rok XV

U W A G A !

U W A G A !

## Wielki Koncert

na rzecz Ochotn. Sosnow. Straży Ogniowej  
znakomitej orkiestry Górnośląskiej Straży granicznej  
z przyczyn od Straży Ogniowej niezależnych odbędzie się  
w sobotę dnia 13 b. m. w parku sieleckim, ale już niendwołalnie!  
Początek koncertu o godz. 7 wiecz. Wstęp mk. 50.

Dziś w sobotę o godzinie 6 po południu  
w ogrodzie „**ZACISZE**”  
odbędzie się

**Koncert orkiestry 11 p. p.**

z którego czysty dochód przeznaczony jest na oświatę żołnie-  
rzy 26 p. p. 471 Wejście Mk 50

Z dniem 10 sierpnia r. b. otworzyliśmy  
Oddział swój w Sosnowcu przy ulicy Dekierka  
Nr 20, którego kierownictwo powierzyliśmy

**Panu Adamowi Branickiemu.**

Oddział ten dostarczać będzie wprost od  
producentów wszelkiego rodzaju zboże, oraz  
przetwory z tegoż jak również sól, miód i inne  
produkty rolne, tak za gotówkę, jakoteż w  
kompensacie za węgiel

Lwów w sierpniu 1921 r.

**„Fedborg”**

Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa  
S-ka z ogr. poręką we Lwowie

Adr. telegr: dla Lwowa i Sosnowca: „**FEDBORK**”  
470

## U nas i gdzieindziej.

Epidemiczne stało się u nas wyrzekanie i utyskiwanie: Polska jest krajem malkontentów. Nikt nie jest zadowolony ze swego losu. Każdy uważa wprost za swój obowiązek wszystko, co się u nas dzieje, przedstawić w barwach jaknajczarniejszych, a ostatnio modą powszechną jest przekrawanie wszelkiego drobiazgu do rozmiarów „okropności”, ciężących nad Polską i jej rządem.

A jednak ta moda jest fatalna i ten zwyczaj niebezpieczny. Posiew pesymizmu, propaganda nastroszeń defetystycznych działają, jak kurara, paraliżując wewnętrzną moc i odporność

organizmu społecznego. Leży to w interesie naszych wrogów — to rzecz zrozumiała. Lecz poddawanie się tej przesączanej w łono ogółu zaradzie niewiary w swe siły i pomaganie jej współpracą jest zarówno nieopatrne, jak karygodne i niedopuszczalne.

Jak zaznaczyliśmy, wszyscy w Polsce narzekają na swą dolę. Utarło się tęskne wspominkowanie czasów przedwojennych, czyli okresu niewoli. Czas zaoiera wiele snuć rzeczy. Zapomniano już, że byliśmy wówczas parjasetem narodów, że bezkarnie dokonywano nad nami wiwisekcji duchowej, że kopano i plwano

na naszą godność ludzką, że byliśmy zerem, wydanym na pastwę różnych rasyfikatorów i germanizatorów, że społeczeństwo żyło za kratą i w kajdanach. O tych rzeczach zapomniano. Wysuwa się natomiast motyw ówczesnego rzekomo większego materialnego dobrobytu.

I to jest błędne. Należy tym, którzy jeno w czarnych barwach widzą terażniejszość, przypomnieć nieco faktów. Ów większy dobrobyt ówczesny to tylko frazes, ukuty obecnie. Czyż istotnie dzisiejsza sytuacja pod względem dobrobytu jest znacznie gorsza? Chłop i ziemianin, rolnik naogół ma się teraz o wiele lepiej, niż przed wojną. Rzemieślnik zarabia również więcej, niż wów czas. Robotnik zarówno pod względem uposażenia, jak i opieki prawa stoi wyżej i lepiej o całe niebo w porównaniu z ową epoką, kiedy szalała u nas soldateska i biurokracja rosyjska.

Kupiec i przemysłowiec przy niezdrowych wojennych stosunkach, przy ogólnym krwzysie, który się daie zaobserwować we wszystkich zresztą krajach, nietylko u nas, a w niektórych nawet w większym o wiele stopniu, niż w Polsce, zarabiają jednak nieźle, a wszelka inicjatywa posiada olbrzymie pole do rozwinięcia swej odnośnej działalności. Jedynie inteligencja w istocie materialnie uposażona jest bardzo źle, i jej to sytuacja jest rzeczywiście o wiele gorsza obecnie, niż dawniej. Lecz, rzecz charakterystyczna a znamienna, że właśnie owa inteligencja najmniej krzyczy, najmniej strajkuje, awanturowuje się, rozdziera szaty i

jęczy o ucisku, wyzysku etc. To należałoby zapamiętać. I jeżeli nawet rzeczywiście dzieje się w wielu wypadkach źle, to czyż lamenty, obrzucanie błotem, plwanie na siebie i wyrzekanie na „przekłętą porządkę polską” pomoże nam wiele? Czyż nie lepiej piętnować rzeczywis-

tych winowajców, zacząć reformę życia i naprawę każdy od siebie, zacząć wreszcie oszczędzać i pracować uczciwie?

A czasem trzeba też i na poświęcenie się zdobyć...

A czy gdzieindziej lepiej się dzieje?...

G.

## Deficyt Polski a deficyt... Włoch.

Jak wiadomo, deficyt państwowy Polski wynosił 73 miliardów i 795 milionów marek i pokryty ma być przez pożyczki i emisję papierów państwowych.

Z racji tak „znacznego” deficytu w prasie naszej czytaliśmy lamenty, skargi, oskarżenia, rzucane pod adresem rządu, nawoływania do oszczędności, zmniejszenia aparatu administracyjnego w państwie, jednym słowem mniej lub więcej słuszne czy niesłuszne uwagi i krytyki.

„Ale oto posłuchajmy, co powiedział w swej mowie programowej w dniu 24 lipca r. b. premier ministrów włoskich Bonomi, pocieszając Włochy”:

„Premier Bonomi mówi: „W porównaniu z projektem budżetowym na rok 1921—22, opracowanym pierwotnie w grudniu przez ministra Medę, do dnia 30 czerwca udało nam się uzyskać ogromną zniżkę w deficycie, głównie dzięki konsekwentnym przewidującym prawom zbóżowym. Prawa te zapewniły skarbowi wpływ przeszło 6 miliardów lirów. Dochodzą do tego i inne względy pomyślne. W bieżącym miesiącu osobiście sprawdziłem wszystkie rachunki w tym względzie. Biorąc też pod uwagę wszystkie te modyfikacje, które udało nam się wprowadzić w ostatnich miesiącach, możemy stwierdzić, że deficyt na rok 1921—22 nie przewyższy 5 miliardów lirów. Wobec tego upadają wszystkie alarmy, jakie rozpuszczano o deficycie zastraszającym”.

Nasajtraz po mowie Bonomiego przedstawiał szczegóły preliminarza budżetowego na rok 1921—22 minister skarbu De Nava. Deficyt istotnie doszedł tylko do pięciu miliardów lirów. Pięć miliardów lirów według kursu na giełdzie oficjalnej w Warszawie wynosił dokładnie 427 i pół milarda marek polskich. W następstwie exposé premiera i exposé ministra skarbu gabinet Bonomi—De Nava (radykałno-lewicowy) otrzymał votum zaufania absolutną większością 302 głosów przeciw 134. Komentując w wielkim konserwatywnym organie sfer kapitalistycznych preliminarz budżetowy ministra De Nava, sędziwy Luigi Luzatti wyraził całe swe zado-

wolenie („Corriere della Sera” z 27 lipca) i zgodził się całkowicie z ministrem skarbu, co do orzeczenia, że wprawdzie jest to dla Włoch poważne napomnienie, lecz że sytuacja mogłaby być bez porównania gorsza”. Słowa te wypowiedziane były zresztą przez ministra w związku z cyfrą państwowego długu wojennego, który dosięgnął 106 miliardów 721 milionów lirów. Na polską walutę — 9.127 miliardów marek polskich. Dokładnie: dziewięć tysięcy sto dwadzieścia siedem miliardów i czterdzieści pięć milionów, tak samo jak co do deficytu — wreszcie: czterysta dwadzieścia siedem i pół milarda... W Polsce deficyt na rok 1921 — 22 wynosi 73 miliardy, a państwo wego wojennego długu nie ma. Lecz zato są ludzie, którzy chcą się rozumieć interesu państwa a mają jeno interes, własny na względzie, wreszcie, że stoimy nad przepaścią, Nie chodzi im jednak tyle o kraj, co o własną kieszeń. Sławnie też mówi o nich „Kur. Poranny”:

Ludzie ci z Ludwikiem Luzattim mają oczywiście tę jedną wspólną cechę, że wolno im w druku komentować preliminarz budżetowy państwa, jak im się podoba, i tem się dopiero tłumaczy głównie dla czego prawdopodobnie mamy słuszność, gdy wbrew budżetom wbrew deficytom i wbrew długom państwowym obawiamy się nieraz, że w niedalekiej przyszłości finansowa strona gospodarki może się jednak okazać gorszą w Polsce niż np. we Włoszech.

Pamiętajmy

o powracających

jeńcach!





**OFIARY.**

**Na inwalidów wojennych**

476 W celu nożenia pamięci zmarłej mej małżonki s. p. Anny Pelkovej, w pierwszą bolesną rocznicę śmierci składam 5000 mk.



**Odciski**

brodawki i skórę zgrubiałą na podszewkach bezbożnie i bezboleśnie usuwa

**„Klawiol“**

wyrob. Farmac. Labor. „Ap. Kowalski“ w Warszawie, Miodowa 1. Sprzedają wszystkie apteki i sklepy apteczne. 100

# STATUT MIEJSCOWY

o wprowadzeniu w mieście Sosnowcu przymusu szkolnego dla młodzieży, pracującej w zakładach rzemieślniczych, przemysłowych i handlowych, uchwalony przez Magistrat m. Sosnowca i zatwierdzony na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 3 marca 1921 roku.

Art. 1 Młodzież, pracująca w zakładach rzemieślniczych, przemysłowych i handlowych w m. Sosnowcu, w wieku od lat 14 do 18, obowiązana jest do uczęszczania do szkół zawodowych doksztalających.

Art. 2, W celu urzeczywistnienia zasady wymienionej w art. 1 Magistrat m. Sosnowca winien otwierać w odpowiedniej ilości, zawodowe szkoły doksztalające.

Ar. 3. Środki pieniężne na potrzeby wymienionych zakładów czerpane są:

- a) z funduszków, przeznaczanych przez organy samorządu miejskiego
- b) subwencji udzielanych przez państwo,
- c) składki pobieranej na ten cel od zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i handlowych w stosunku do ilości zatrudnionych pracowników,
- d) z fundacji zapisów i darowizn.

Art. 4. Dla wprowadzenia w życie niniejszego statutu i czuwania nad jego wykonaniem, powstaje przy Wydziale Szkolnym Magistratu Komisja Nauczania Zawodowego, w skład której wchodzi 2 przedstawiciele Rady Miejskiej, 1 przedstawiciel Magistratu, Inspektor Ochrony Pracy, kierownik Wydziału Szkolnego oraz kierownicy szkół doksztalających, Komisja ma prawo kooptować rzeczoznawców, lecz bez głosu decydującego. Przewodniczącym Komisji jest ławnik Magistratu.

Art. 5. Komisja Nauczania Zawodowego prowadzi odpowiednie spisy, które zawierać mają wykaz młodzieży, podlegającej przymusowi szkolnemu na podstawie niniejszego statutu zamieszkałej w m. Sosnowcu, bez różnicy stanu, wyznania i narodowości

Art. 6. Dla kontroli nad młodzieżą, obowiązana do uczęszczania do szkół zawodowych do kształcących, zarządzą się rejestrację wszystkich pracujących w warsztatach rzemieślniczych, przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, w wieku od lat 14 do 18. Właściciele warsztatów rzemieślniczych, zakładów przemysłowych i handlowych lub ich zastępcy obowiązani są składać Komisji Nauczania Zawodowego imienne wykazy tej młodzieży 1 kwietnia i 1 października każdego roku

Właściciele domów lub ich zastępcy, w których mieszczą się wymienione warsztaty lub przedsiębiorstwa, obowiązani są meldować Komisji Nauczania Zawodowego o istnieniu takowych w ich posesjach. Wykazy te służyć będą jako materiał do sporządzenia odpowiednich spisów (patrz art. 5) W razie niestosowania się do powyższego grozi kara przewidziana w art. 15 i 16

Art. 7. Po ustaleniu i zapewnieniu niezbędnej ilości wolnych miejsc w szkołach i uskutecznieniu podziału zapisanej młodzieży między poszczególne szkoły Komisja Naucz Zawodow. najpóźniej na tydzień przed rozpoczęciem roku szkolnego przesyła kierownikom szkół doksztalających imienne wykazy przeznaczonej dla ich szkół młodzieży.

Art. 8. Kierownicy szkół, po otrzymaniu wykazów nowo-zapisanej do ich szkół młodzieży, zawiadamiają o przyjęciu ucznia właścicieli lub kierowników warsztatów i przedsiębiorstw, w których jest zatrudniony dany uczeń, żądaniem zgłoszenia się kandydata do zapisu i zajęć, w ustalonym przez władze szkolne terminie.

Art. 9. Po upływie 15 dni od rozpoczęcia zajęć szkolnych, Kierownicy szkół doksztalających przesyłają Komisji Nauczania Zawodowego wykazy uczniów którzy na żądanie ich do szkoły się nie zgłosili

Art. 10. Przenoszenie się ucznia z jednej szkoły do drugiej, bez zezwolenia Kierowników jest niedopuszczalne

Art. 11. Zwolnienie zainteresowanej młodzieży z obowiązku uczęszczania do zawodowych szkół doksztalających może nastąpić tylko na zasadzie decyzji kierownictwa szkoły, względnie Komisji Nauczania Zawodowego.

Art. 12. Uczniowie zapisani do szkoły obowiązani są do regularnego uczęszczania do szkoły w ciągu całego roku szkolnego.

Art. 13. Z końcem każdego miesiąca kierownik szkoły przedstawia Komisji Nauczania Zawodowego wykaz tych uczniów, którzy, bez usprawiedliwionej przyczyny opuścili naukę szkolną, z podaniem liczby opuszczonych przez każdego ucznia dni szkolnych z opinią Rady Nadzorczej o stopniu winy rodziców, opiekunów lub pracodawców

Art. 14. Odpowiedzialność za niewypełnianie obowiązku szkolnego przez ucznia ponoszą właściciele lub kierownicy odpowiednich warsztatów lub przedsiębiorstw, w których zatrudniony jest dany uczeń, względnie rodzice lub opiekunowie.

Art. 15. Za ukrywanie przed zapisaniem do szkoły, winni podlegają grzywnie do 1000 mkp.

Art. 16. Za nieposyłanie ucznia bez uzasadnionych powodów do szkoły podlegają każdorazowo grzywnie do 100 mk. polskich. W razie powtarzającego się lekceważenia obowiązku szkolnego kara może być podwyższona do Mk. 1000.

Art. 17. Kary, przewidziana w art. 15 i 16 wymierza Komisja Nauczania Zawodowego po wysłuchaniu osób zainteresowanych, o ile te na wezwanie przybędą. Nieusprawiedliwione nieprzybycie stron nie przeszkadza wydaniu orzeczenia karnego.

Art. 18. Wykonanie orzeczeń karnych należy do Magistratu m. Sosnowca.

Art. 19. Nałożone grzywny należy wpłacać do Kasy Miejskiej, która wydaje odpowiednie pokwitowania i prowadzi wykaz pobranych grzywien. Zebrane tym sposobem pieniądze mają być użyte na rzecz niezamożnych uczniów szkół doksztalających, stosownie do uznania Komisji Nauczania Zawodowego.

Art. 20. Orzeczenia Komisji Nauczania Zawodowego mogą być zaskarżone do Magistratu m. Sosnowca w terminie dwutygodniowym, licząc od dnia ogłoszenia lub zawiadomienia o orzeczeniu zaocznym.

Art. 21. Założenie skargi na orzeczenie, mocą którego zostały wymierzone grzywny, nie wstrzymuje wykonania tegoż orzeczenia. W razie uchylecia orzeczenia, skazującego na grzywny, uiszczona kwota karna podlega zwrotowi.

Art. 22. Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**Prezydent miasta w. z. F. SIŁUSZEK.**

## Komunikat.

Wydział Apropowizacyjny Magistratu m. Sosnowca, niniejszym podaje do wiadomości ludności, iż stosownie do ostatnio ustalonych cen na mięso wołowe, wieprzowe, słonię i wyroby, przez Komisji Kontroli Cen z dnia 3-VIII. 1921 r. ceny te obowiązują sprzedawców nadal tj.

za funt mięsa wołowego Mk.	80 (trefne)
" " " " " "	100 (koszerne)
" " " " " "	140
" " " " " "	175
" " " " " "	150
" " " " " "	50
" " " " " "	80
" " " " " "	140
" " " " " "	50

Wobec tego, że ostatnio ujawnione wypadki niestosowania się ze strony sprzedawców, do powyższych cen, prosimy ludność, aby o każdym wypadku przekroczenia cen wyżej podanych, zechciała dla dobra swego i miasta powiadomić Wydział Apropowizacyjny (Dęblńska 11) lub Magistrat (Warszawska 6) względnie najbliższy posterunek Policji Państwowej w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności

468

# Gumy DO POWOZÓW

WSZYSTKICH WYMIARÓW ANGIELSKIEJ FABRYKI

**„Atlas“**

(w MANCHESTERZE)

Stale na składzie. SKŁADY FABRYCZNE:

**„ATLAS“ WARSZAWA, Bielańska 23.**

472

W dniu 17 sierpnia r. b, to jest w środę, o godzinie 2 po południu, odbędzie się **sprzedaż przez licytację, partji bydła rogatego,** w majątku Gzichów Towarzystwa Sosnowieckiego, pod Będzinem. 474

**Matki** powinny pamiętać, że tylko przysypka 2042

**„PUDER OZIDZI“**

ostrychmiasz, nowa, opranłość i sacnerwienie skóry w dzień

Żądać w aptekach, i składach pudra „Ozidzi“ z kugutkiem.

**DOBNE OGŁOSZENIA**

**Do państwowej szkoły Górnej ze i Hutniczej**

w Dąbrowie Górniczej potrzebny jest inżynier mechanik, któryby objął kierownictwo warsztatów i wykłady maszynoznawstwa i rysunków maszyn. Wynagrodzenie według ustawy z dnia 13 lipca 1921 r. Specjaliści mogą otrzymać dodatek kwalifikacyjny, mieszkanie zapewnione. 475

**Ktoby** potrzebował 1-2-eh pokoi w Sosnowcu, a miał do wypożyczenia 500,000—1,000,000 marek zechce zgłosić się do redakcji Kurjera pod „Okazielem prem jówki Nr 2,661,528 448—2

**Meble** po cenach bardzo przystępnych do sprzedania. Zgłaszać się w godz. od 6 do 8 Pogoń ul. Marjańska 8 m. 7 431—3

**Pianino** lub fortepian sprzedam. Dęblńska 11 stróż wskaze. 463

**Do księgarni** A. Gaweckiej w Sielcu nadeszły świeże żurnale jesienne i zimowe. 475

**Do sprzedania** kasa ogniotrwała. Wiadomość ulica Piłsudskiego 42 m. 10 II piętro 446—3

**Jest do sprzedania** całkowite urządzenie fabryczne, warsztatów rzeźniczych w Sosnowcu, popędz sily Elektrycznej, solidnie urządzone, nabywca może otrzymać wolne mieszkanie bezpłatnie 4, pokoje, wie domość w Administracji Kurjers. 478

**Sprzedam** powóz nowy. Cena mk. 200,000. Wiadomość Wł. Guce Starososnowieckiego 58 m. 5 451—2

**Okazyjnie** sprzedam otomianę dywanową z galerją i lustrem w dobrym stanie. Wiadomość zakład fryzjerski Franciszka Zmudy Warszawska 10. 457—2

**Zaginął** paszport na imię i nazwisko Zofji Paczkowskiej wydany przez Komendę Policji w Łodzi. 461

**Zgubiono** kłosaćkę chlebową wyd. przez biuro Hr. Renard na imię Edmund Kram. 464

**Została** zgubiona karta wojskowa wydana na imię Stanisława Holewki w Ośnicach pocz. Zawiercie. 465